

عنوان مقاله:

ارزیابی پیامدهای محیط زیستی مجتمع های تجاری بزرگ در کلانشهرها با استفاده از ماتریس RIAM و برنامه EMP، مورد مطالعه مرکز تجاری ارگ

محل انتشار:

فصلنامه مطالعات شهری، دوره 10، شماره 39 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 17

نویسندگان:

سروش خلیلی - دانش آموخته کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشکده علوم زمین، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران

جمیله توکلی نیا - دانشیار گروه جغرافیای انسانی و آمایش، دانشکده علوم زمین، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران

نغمه مبرقی دینان - دانشیار گروه برنامه ریزی و طراحی محیط، پژوهشکده علوم محیطی، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران

حمید سلطانی نژاد - دانش آموخته کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشکده علوم زمین، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

در چند دهه اخیر تغییرات فضایی ناشی از گسترش کاربری های تجاری در شهرها، نقش برنامه ریزی فضایی را دو چندان کرده است. اگر مراکز بزرگ خرید در مکان های مناسب شهر مکانیابی و احداث نشوند، مشکلات متعدد محیط زیستی را ایجاد خواهند کرد. ارگ تجاری تجریش یکی از مجتمع های تجاری شهر تهران است که در محیطی جغرافیایی به نام باغ گیاهی احداث گردیده است. احداث این مجتمع با قطع درختان تنومند و قدیمی باغ همراه بوده است. در مقاله پیش رو هدف ارزیابی اثرات محیط زیستی ناشی از احداث مجتمع های تجاری بزرگ در کلانشهرهای کشور و همچنین ارائه برنامه ای مدون برای مدیریت و پایش آنها با تاکید بر ارگ تجریش است. این پژوهش به روش توصیفی و با کاربست مدل های ارزیابی محیطی انجام شده است. از تکنیک ارزیابی پیامدهای محیط زیستی (EIA) با روش ماتریس سریع پاستاکیا (RIAM) بهره گرفته شده و در نهایت برنامه مدیریت محیط زیست (EMP) نیز به منظور کاهش آثار سوء بر محیط تدوین شده است. از نتایج ماتریس RIAM و مجموع امتیازات به دست آمده در چهار محیط فیزیکی - شیمیایی، بیولوژیکی - اکولوژیکی، اجتماعی - فرهنگی و اقتصادی - فنی با عدد ۲۳۷-، چنین استنباط می شود که اثرات منفی (۳۰ اثر) دارای چیرگی بر اثرات مثبت (۱۱ اثر) بوده است. پس از تحلیل و بررسی تفصیلی هر یک از چهار محیط تحت تاثیر مشخص شد که محدوده D- (در بین کلاس-ها از E+ تا E-) با بازه امتیاز محیط زیستی "۳۶- تا ۷۱-"، دارای بیشترین تعداد اثر سوء است که نشان دهنده شدت پیامدهای منفی به وجود آمده ناشی از احداث مرکز تجاری ارگ در تجریش است؛ افزون بر آن محیط فیزیکی - شیمیایی دارای بیشترین تعداد مولفه منفی در بین سایر محیط هاست. به عنوان نتیجه نهایی با استناد به تمامی تحقیقات صورت گرفته، به این مهم دست یافته ایم که ساخت ارگ تجاری در محل باغ گیاهی با اصول محیط زیست هماهنگ نبوده و از شاخص های توسعه پایدار پیروی نکرده است. به بیان دیگر بستر مجتمع ارگ و محل استقرار آن دارای توان اکولوژیکی و اجتماعی - اقتصادی لازم نبوده است؛ بنابراین اقداماتی کاهش برای این پیامدها در حوزه های آلودگی هوا، صدا، آب، پسماند، صرفه جویی در انرژی، محیط بیولوژیکی، محیط اجتماعی - اقتصادی و همچنین خدمات آتش سوزی در قالب برنامه EMP و مختص مرحله بهره برداری ارگ تجاری ارائه شده است.

کلمات کلیدی:

ارزیابی اثرات محیط زیستی (EIA)، پروژه شهری، مرکز تجاری ارگ، توسعه پایدار، تجریش

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1305095>

